בס"ד

יום **ב', יג' במנחם אב** תש"ס (**14** באוגוסט)

עם הדבק בעברו בלבד הוא עם גוסס, אך אם היהודים ישאבו מעברם דעת ואהבה אל מורשתם, יהיה להם הכח לפתוח את שערי עתידם.
אבא קובנר, 1978

היום, **יג' באב**, בשנת תרכ"ט(5629-1869), **ר' יוסף ריבלין חנך את ביתו, הבית הראשון בשכונת נחלת שבעה מחוץ לחומות ירושלים.** השכונה נקראה על-שם שבעת מייסדיה.
[תאריכון קק"ל]

שש-עשרה שנה לאחר מכן, בשנת תרמ"ה(5645-1885), נפטר היום **סר משה מונטיפיורה**, אחד היהודים שהשפיעו יותר מכל על כלל ישראל במאה ה-19. מונטיפיורי, איש עסקים ונדבן נולד 101(!) שנה לפני-כן בשנת 1784 למשפחה עשירה שהיגרה ללונדון מליבורנה שבאיטליה. בגיל 40, הוא החליט לפרוש מכל פעילות עסקית ולהקדיש את כל זמנו לפעולות צדקה וסיוע ליהודים נרדפים ברחבי העולם. בשנת 1827, ערך מונטיפיורי את הראשון מבין 7 ביקוריו בא"י, והחליט לשפר את מצב היישוב היהודי ע"י יצירת מקומות תעסוקה והכשרת עובדים במקצועות יצרניים - ביניהם בית אריגה, בית דפוס, בי"ס למלאכה לנערות – וגם הכשיר יהודים לעבודה חקלאית בפרדס שקנה ליד יפו, ועוד...
אבל את עיקר פעילותו הקדיש מונטיפיורי דווקא ליהודים שמחוץ לארץ ישראל. בשנים 1874-1838, הוא כיהן כנשיא וועד שליחי הקהילות בבריטניה, ושינה לחלוטין את אופיה של המשרה. במקום לעסוק בבעיותיהם של יהודי אנגליה, הוא הפעיל את השפעתו לפתרון בעיותיהם של יהודים נרדפים. תואר אבירות ("סר") שהעניקה לו המלכה וויקטוריה ב-1837 הוסיף ליוקרתו והאדיר את מעמדו. בשנת 1840, למשל, מונטיפיורי פנה לשליט מצרים, מוחמד עלי, ששלט גם על סוריה, ושכנע אותו לשחרר את עצורי עלילת הדם בדמשק.
נדבנותו המופלגת של מונטיפיורי, פעילותו הדיפלומטית למען היהודים בארצות שונות והתנגדותו הנמרצת לרפורמה ביהדות זיכו אותו בהערצה רבה... [ב"ה יום-יום/ואלה תולדות...2000]

****

מדור "ארץ זבת חלב ודבש":

אכן, לא תמיד השכילו בכל דרכיהם לעמוד בכל חובותיהם, והרי מדקדקים עם בני פלטרין יותר מעם אחרים. על-כן, פגעה בהם מידת הדין כמה וכמה פעמים. **לכך היו משתוקקים לבוא לארץ ישראל**, להיות שם איש תחת גפנו ותחת תאנתו; לשוב לסדר החיים של דרך הטבע; לאכול לחם מן הארץ ולשתות מים למטר השמיים, ולא לחם מן השמיים (המן) ומים מן הסלע (הבאר). אז יוכלו לעמוד בחובות המלך; ואילו עכשיו כשהם מסובים לשלחנו, כביכול, הם אינם יכולים לעמוד בחובות המלך, כי קרוב הוא אליהם ביותר ועל כן גם החובות מרובים יותר.
מיום שגורש אדם הראשון מגן עדן ועד עת התיקון האחרון באחרית הימים, לא זכו כל הדורות ולא יזכו, למה שזכה דור המדבר ב-15 החודשים הראשונים שהלכו אחרי ה' במדבר, מניסן עד סיון מן השנה השנית. **המדבר הפך להם לגן עדן ממש**, והיתה כל הנהגה שהתנהג עמם הקב"ה הנהגה של פנים בפנים. וכלום חסר בבית המלך?
לא דרש מהם הקב"ה אלא שיתחזקו באמונתם ובבטחונם בו. לפיכך ניסה אותם כמה פעמים וחיסר מהם טובתו לשעה, למען יהיו תולים עיניהם בהקב"ה לשאול ממנו חפצם ולא יהיו בועטים חלילה מחוסר בטחון. במדבר שור הניחם ללכת 3 ימים בלי מים; כשניתן להם מן – לא ניתן להם כל יום אלא מאכל יום אחד בלבד, וכו'.
אפשר לעם שלם שתהא מידת הדין מתוחה כנגדו תמיד, וכך יהיה תמיד ולא יחטא, ולא תהא מידת הדין פוגעת בו? וכן, לא זכו כל הדורות במנהיג ורועה נאמן כמשה רבינו שהיה עם הדור ההוא. ברם, כלום דבר קל הוא זה לחיות תמיד במחיצתו של מנהיג גדול כזה אשר מפניו יבושו הכל, וכולם נראים שפלים בעיניהם למראהו, אדם שמעלתו גדולה ממעלתם של מלאכי מרום. מי יכול לעמוד במחיצתו...? [ספר התודעה]

יום נעים!